

Biznes i społeczeństwo - promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim (II edycja)

Nr 2/2020

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przez Fundację Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo - promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim (II edycja)”, finansowanego przez Lokalną Grupę Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”.

Wstęp

Poniższa publikacja została przygotowana w ramach projektu Fundacji Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo – promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim (II edycja)”. Jest to drugie z sześciu opracowań. Głównym celem projektu jest *Promocja idei ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej wśród 14 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 3 podmiotów (w tym 1 JST i 2 PES) z obszaru LSR w 2020 roku.*

W ramach I edycji projektu głównym celem publikacji było przybliżenie odbiorcom najważniejszych założeń ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej. Publikacje w II edycji skupiają się na pokazaniu czym są wioski tematyczne oraz na bardziej szczegółowym zaprezentowaniu wybranych wiosek z województwa kujawsko – pomorskiego.

W pierwszym opracowaniu przedstawione zostało pojęcie wiosek tematycznych, ich specyfika oraz początki powstawania wiosek tematycznych w Polsce, na świecie i bardziej szczegółowo w województwie kujawsko – pomorskim. Przedstawione zostaną korzyści z tworzenia wiosek tematycznych oraz kilka wskazówek, które mogą przyczynić się do zwiększenia szans na powodzenie całego przedsięwzięcia.

Zadaniem kolejnych opracowań jest przybliżenie wybranych wiosek tematycznych z województwa kujawsko – pomorskiego. Niniejsza publikacja opisuje Wioskę Chlebową znajdującą się w Janiej Górze.

Wioska Chlebowa w Janiej Górze

Jania Góra jest to niewielka wioska znajdująca się w gminie Świekatowo w powiecie świeckim, województwo kujawsko – pomorskie. To tutaj powstała Wioska Chlebowa, która przyciąga gości niezwykle malowniczymi terenami, szeroką i ciekawą ofertą turystyczną oraz przepięknym zapachem świeżo pieczonego chleba. Dużym atutem wsi jest jej położenie, otaczają ją pola, jeziora i piękne lasy. Wśród mieszkańców wsi nie brakuje rolników, a temat przewodni – Chleb – znają „od podszewki” i oczywiście się z nim utożsamiają. Przybywający do Wioski goście wchodzą w inny świat, otacza ich wyjątkowa atmosfera, a na każdym kroku można zauważyć przedmioty nawiązujące do specjalizacji miejsca. O początkach wioski, jej ofercie oraz korzyściach z jej powstania najlepiej opowie w wywiadzie Koordynator Wioski Chlebowej oraz inicjatorka jej założenia Pani Danuta Megger.

Skąd wziął się pomysł na utworzenie Wioski Chlebowej?

Towarzystwo Rozwoju Gminy Świekatowo, Gmina Świekatowo oraz Rada Sołecka Janiej Góry postanowili w partnerstwie przystąpić do realizacji projektu stworzenia w Janiej Górze wioski tematycznej.

Temat chleba w Janiej Górze wybrano ze względu na tradycję uprawy zbóż, dawniejszą słynną tradycję wypiekania chleba przez gospodynie wiejskie z Janiej Góry.

Okazało się, że obecnie nikt nie piecze chleba w dawnych piecach. Nawet mało kto posiada już piec do wypieku chleba. Temat Chleba jednak okazał się bliski rolnikom i większości mieszkańców Janiej Góry. Chleb budzi też ciepłe wspomnienia z dzieciństwa – wielu pamięta zapach pieczonego chleba w swoim rodzinnym domu. Tak więc gremialnie postanowiono stworzyć Wioskę Chlebową.

Pierwszym etapem i najważniejszym była budowa pieca. Piec chlebowy powstał na wzór pieca w Widnie. Przy znacznym wsparciu Gminy mieszkańcy wioski zaczęli angażować się

w przygotowanie terenu pod piec, wyrównaniu i odchwaszczeniu ziemi. Wykonano pierwsze prace – wykopano fundament. Budowniczymi pieca był miejscowy murarz Jarosław Kaszyński oraz zdun Eugeniusz Kulpiński. Budowa pieca trwała ok. 2 miesięcy. W piecu mieści się ok. 60 bochenków chleba- różnej wielkości. Pierwszy wypiek i uroczyste rozpalenie pieca odbyło się 23 maja 2009 r.

Zanim jednak nastąpił pierwszy wypiek, to powstał zespół do pieczenia chleba, który musiał opracować recepturę i nauczyć się piec chleb w tak dużym piecu. Było to trudne zadanie, jednak metodą prób i błędów oraz rozmów z rolniczkami, które dawniej piekły chleb w swoich domach opracowano recepturę i zaczęto przygotowania do organizacji warsztatów w pieczeniu chleba, jako części oferty Wioski Chlebowej.

Kiedy Powstała Wioska Chlebowa?

Uroczyste otwarcie Wioski Chlebowej jako wioski tematycznej odbyło się podczas I Festiwalu Chleba 12 września 2009r. Od tego czasu w Janiej Górze co roku w drugą sobotę września odbywa się kolejny Festiwal Chleba, który ma na celu promocję Wioski Chlebowej oraz integrację lokalnej społeczności i turystów. W programie wrześniowego Festiwalu co roku znajduje się wiele atrakcji, między innymi konkurs dla gospodyń domowych z powiatu świeckiego i tucholskiego na najsmaczniejsze ciasto na zakwasie lub drożdżach, pokaz pieczenia chleba w piecu chlebowym, wystawa dawnych maszyn rolniczych i tradycyjnego wyposażenia gospodarstwa domowego, a także liczne konkursy i zabawy dla najmłodszych. Żeby jednak wioska tematyczna spełniła swoje zadanie, konieczne było rozszerzenie oferty wioski, aby zachęcić dzieci do przyjazdu i spędzenia kilku godzin w wiejskim klimacie. Tutaj wsparcie mieszkańcy otrzymali od GOPS w Świekatowie, który dostrzegając inicjatywę mieszkańców Janiej Góry w budowaniu wsi tematycznej postanowił wesprzeć lokalną społeczność i w 2011r. wystąpił do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu z wnioskiem o dofinansowanie działań mających na celu stworzenie warunków do zdobycia nowych umiejętności przydatnych w podniesieniu atrakcyjności turystycznej Wioski Chlebowej w Janiej Górze. W projekcie udział wzięły nie tylko mieszkanki Janiej Góry, ale również zaangażowały się kobiety z pozostałych sołectw Gminy Świekatowo. Uczestniczki nauczyły się gry scenicznej i pedagogiki zabawy, wyrobu z siana, słomy, mchu, wyrobu ozdób ze sznurka i drzewa, wyrobu ozdób z masy solnej i ciasta chlebowego, - technik ozdabiania przedmiotów z drzewa, szkła, metalu, tkanin, kulinarne. Umiejętności te przydały się w budowaniu oferty turystycznej. Wioska otrzymała również piękne stroje nawiązujące do klimatu wiejskiego i tematyki oferty.

Jakie atrakcje, zajęcia się u Państwa odbywają?

Oferta jest bardzo edukacyjna- uczymy rozróżniania zbóż, opowiadamy jak to dawniej bywało na wsi, jak wyglądało życie gospodarza i w co bawiły się dzieci. Przeprowadzamy

lekcje z życia dawnego rolnika. W Wiosce Chlebowej można prześledzić drogę, która zaczyna się od kłosów zboża, a kończy na bochenkach pachnącego chleba. Na zainteresowanych czeka pokaz tradycyjnego młócenia zboża, przygotowanie ciasta zgodnie z oryginalną recepturą oraz wspólne wypiekanie chleba w oryginalnym piecu chlebowym.

W ścieżce edukacyjnej „Stracha pokonamy, chleba nie oddamy” uczestnicy spotykają tajemnicze postaci, od których muszą zdobyć produkty do pieczenia chleba. Wykonywanie zadań utrudnia wszędobylski Strach Luppo. W wiosce powstała Chata Jagi i mieszka tam czarownica Jaga bardzo humorzasta osobka, która przyjaźni się z Luppo. Tutaj trzeba bardzo uważać, bo Jaga jest bardzo wymagająca. Strażnik Ognia zaprasza na słodkie podpłomyki. Na „Wesołej łączce” trzeba wykazać się dużą energią i aktywnością podczas zabaw ruchowych. Można wzbogacić swoją wiedzę w czasie lekcji muzealnych w sali z historycznym sprzętem gospodarstwa domowego.

Do kogo skierowana jest oferta Państwa Wioski?

Oferta skierowana jest dla różnych grup wiekowych od dzieci przedszkolnych i szkolnych, których najwięcej gościimy do osób starszych. Każdy podczas warsztatów pieczenia chleba upiecze swój własny chleb w niezwykłym piecu – tak jak to robiły babcie i prababcie. Ten chleb wielu osobom starszym przypomina beztroskie lata dzieciństwa, a dzieci dowiadują się skąd jest chleb.

Jakie korzyści dla mieszkańców płyną z powstania Wioski?

Mieszkańcy Janiej Góry integrują się z działaniami Wioski Chlebowej. Bardzo zmienił się wygląd wielu posesji - wypiękniały ogródki, zadbano o czystość i estetykę obejść. Każdemu zależy, aby przybywający turyści zobaczyli piękną polską wieś. Na wielu domach można zobaczyć drewniane tabliczki z napisem „Chleb” w różnych językach świata. Mieszkańcy brali udział w różnych konkursach np.: na stracha polnego, na najwyższy słonecznik itp. Chętnie włączają się w organizację corocznego Festiwalu Chleba.

Wioska otrzymuje ciągłe wsparcie samorządu terytorialnego. Władze widząc rozwój wioski wspierają mieszkańców inwestycjami np.: budową dróg asfaltowych oraz placu zabaw z siłownią zewnętrzną.

Co czyni to miejsce wyjątkowym? W jaki sposób zachęciłoby Państwo do odwiedzenia Wioski?

Z pewnością Wioska Chlebowa ma specyficzny klimat, położona jest wśród pól, jezior i lasów. Połączyć to z niepowtarzalnym zapachem i widokiem pieczonego chleba czyni to miejsce niepowtarzalnym.

Patrząc z perspektywy czasu, czy decyzja o stworzeniu Wioski była dobra?

Decyzja o powstaniu wioski tematycznej w tak małej miejscowości była bardzo dobrą decyzją. Powstało miejsce magiczne, pełne edukacji, radości, trochę magii i dobrej zabawy. Miejsce spokoju, wyciszenia, refleksji. Cóż więcej chcieć?

Źródła:

<http://www.aktywnawies.pl/wioska-chlebowa,wt29,l1.html> (stan na dzień 28.08.2020r.)

<https://wioska-tematyczna.pl/project/jania-gora-wioska-chlebowa/> (stan na dzień 28.08.2020r.)

<https://wioskachlebowa.pl/> (stan na dzień 28.08.2020r.)